

MEDENİYETİN BURÇLARI
SEZAI KARAKOÇ KİTABI

EDİTÖR
Ali DURSUN

MEDENİYETİN BURÇLARI DERNEĞİ

Kültür Kitapları : 01

Medeniyetin Burçları Serisi : 03

SERİNİN DİĞER KİTAPLARI

– Medeniyetin Burçları Mehmet Akif Kitabı, Nisan 2004

– Medeniyetin Burçları Rasim Özdenören Kitabı, Nisan 2011

KOORDİNATÖR

Ali DURSUN

DANIŞMAN KURULU

Prof. Dr. Durmuş GÜNAY

Prof. Dr. Ramazan KAPLAN

Prof. Dr. Mahmut ÖZBAY

Yrd. Doç. Dr. M. Kevser BAŞ

Mustafa ÖZÇELİK

Mehmet ÇETİN

Kamil Eşfak BERKİ

Celal FEDAİ

Kemal KAHRAMAN

KAPAK TASARIM

...

DİZGİ VE MİZANPAJ

Ümit ÖZDEMİR

ISBN

BASKI VE CİLT

Kardeşler Ofset

İÇİNDEKİLER

Medeniyetin Burçları'ndan / Ali DURSUN
TAKDİM

BİRİNCİ BÖLÜM HAYAT ŞAHSİYET

- Gök Armağanı Oruç / Mustafa KARADAVUT.....
- Sezai Karakoç Şiirinde Aşk Sağanacağı / Âtîf BEDİR.....
- Hikmet Olarak Şiir ve Sezai Karakoç / Savaş Ş. BARKÇİN.....
- Şairin İktisatçı Olanı / İrfan ÇEVİK.....
- Beşerî Bir Aşkdan İlahî Aşka Adım Adım : Monna Rosa / Hüseyin TUNCER....
- Necip Fazıl / Sezai Karakoç Şiirinde İmgenin İki Sadık Gölgesi : Doğu-Batı / Fatih ARSLAN.....
- Sezai Karakoç Okumak / Mustafa İBAKORKMAZ.....
- Sezai Karakoç'un Şiiri Üzerine Bazı Dikkatler / Mustafa ÖZÇELİK.....
- Sezai Karakoç'un Edebiyat, Sanat, Şiir Üzerine Düşünceleri / Hüseyin TUNCER.....
- Sezai Karakoç'un Sanat ve Şiirde "Soyutlama"ya Dair Dikkatleri / Halef NAS
- Sezai Karakoç'un Medeniyet Tezi / Lütfi BERGEN.....
- Sezai Karakoç'un Toplumsal Değişim Yaklaşımı – Bir Başlangıç Denemesi – / Ejder OKUMUŞ.....
- Yitik Cennet: Risalet Penceresinden Bir Medeniyet Tasavvuru (Yeni Bir Füsüs De-nemesi) / Dursun ÇİÇEK.....
- Karakoç İçin Yedi Pasaj / Ali AYÇİL.....
- Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Bir İmge Olarak Ev / Selami ALAN.....
- Çıkış Yolu Arayışında Şairlerin Nesil İdeali ve "Taha'nın Kitabı" / Canan Olpak Koç.....
- Modern Tavır Karşısında Bir Direniş Olarak Sezai Karakoç / Muhammed HÜKÜM.....
- Kıymetbilmezlik Üzerine / Kâmil YEŞİL.....
- Sezai Karakoç Şiirinde Küçük Dikkatler / Bâki ASİLTÜRK.....
- Sezai Karakoç'un Şiirlerinde / Şehir, Coğrafya ve Medeniyet / Alâattin KARACA.....

İmge ve Sezai Karakoç Şiiri / Servet ŞENGÜL	
Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Matematik / İbrahim ERYİĞİT	
Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Metaforik Anlatımlar / Zeynep DUYMAZ	
Sezai Karakoç'un Modern Türk Şiirindeki Yeri ve Poetikası Üzerine / Nurseli Gamze KORKMAZ	
Sezai Karakoç'un Eğitime Bakışı – 2) Üniversite / Recep DUYMAZ	
Sezai Karakoç'un Mehmed Âkif'i / Fazıl Gökçek	
Sezai Karakoç'un Şiirlerinde Peygamber Aşkının İzleri / Ahmet ALBAYRAK ...	
İstanbul'un Hazan Gazeli"ne Alımlamacı Yöntem Yaklaşımı / İlhan GENÇ	
Sezai Karakoç'un Hikâyeleri / Necati MERT	
Kutsalın Sembolik Yüzü / Medeniyetin "Diri"len Aktörü: Taha / Beyhan KANTER	
Sezai Karakoç'un Piyesleri / Necip TOSUN	
Su Üstüne Medeniyet Kurmak: Sezai Karakoç Şiirinde Su'yun Dirilişi / Mehmet ÖZGER	
Şair'in Yaşı / A. Ali URAL	
Diriliş Düşüncesinde Metafizik Kavramı / Münire Kevser BAŞ	
Manevi Alan'ın Yeniden İnşası: Sezai Karakoç ve Sonrası Kültürel / Siyasal Kimlikler / Ahmet Sait Akçay	
Safahat'tan Sağanak'a... Âsım'dan Taha'ya... 21. yy.'da Sezai Karakoç Olmak / Özlem FEDAİ	
Sezai Karakoç (Bir Entelektüelin Profili) / Rasim ÖZDENÖREN	
Yüce Diriliş Partisi Üzerine / Yüksel KANAR	
Üstat Sezai Karakoç'ta İslâm ve Gelecek / Ali Haydar HAKSAL	
Masala Dönüşen Şiir / Ahmet ŞİMŞEK	
Bir Ağustos Daha Geçti / Celal FEDAİ	
Şiirin Rejenerasyonu Kürsüsünde Sezai Karakoç / Celal FEDAİ	
Sezai Karakoç'un Şiiri ve Düşünce Dünyası Üzerine Bazı Değerlendirmeler / Arş. Gör. İsa IŞIK	
Çağı Yerinden Sarsmak: Diriliş Dergisi / Adem POLAT	

SEZAI KARAKOÇ'UN MEHMED ÂKİFİ

Fazıl Gökçek^{136*}

Mehmet Akif hakkında bugüne kadar çok sayıda kitap yayınlanmıştır. Bunların her biri İstiklal Marşı şairimizi çeşitli cepheleriyle ele alır. Onu “İslamcı bir fikir adamı” (Mehmet Emin Erişirgil, *İslamcı Bir Fikir Adamının Romanı*, 1956) olarak değerlendiren çalışmaların yanında “bir karakter heykeli” (Orhan Okay, *Bir Karakter Heykelinin Anatomisi*) veya “bir mustarip” (Kâzım Yetiş, *Bir Mustarip – Mehmet Akif Ersoy*) olarak tanımlayan çalışmalar da vardır. Bunların her biri kendi çapında değerli eserlerdir. Fakat Akif'i bir şair hassasiyetiyle ve bir çeşit ruh akrabalığıyla ele alan ve değerlendiren en dikkate değer eser, Sezai Karakoç'un *Mehmed Akif* adlı küçük kitabıdır. Recaizade Mahmut Ekrem, *Talim-i Edebiyat* adlı eserinde, bir Fransız yazarının, bir dostuna yazdığı mektupta, uzun yazdığı için özür dilediğini ve “Ne yapayım, kısa yazmaya vakit bulamadım” dediğini nakleder. Gerçekten de kısa yazmak daha zor ve daha çok vakit alan bir iştir. Sezai Karakoç'un bu kitabı gerekli özen gösterilerek ve vakit ayrılarak kısa yazılabilemiş bir kitaptır. Mehmet Akif'in hayatını ve sanatını bu kadar veciz bir şekilde anlatabilmek Sezai Karakoç gibi büyük bir kalem ustası olmayı gerektirirdi.

Sezai Karakoç'un kitabı iki bölümden oluşuyor. İlk bölüm Mehmet Akif'in “Hayatı, İnanç ve Düşünce Oluşumu, Savaşı”, ikinci bölüm ise “Şiiri” başlığını taşıyor. İlk bölümde Mehmet Akif'in kişiliğini ancak aile köklerini ve içine doğduğu ortamı dikkate alarak tahlil edebileceğimizi ileri süren Karakoç, Akif'in baba tarafından Rumeli, anne tarafından Orta Asya bağlantılı köklerini hatırlatarak ve İstanbul Fatih'te doğmuş olmasını da dikkate alarak onun “Doğu İslamlığının, Batı İslamlığının ve Merkez İslamlığının bir sentezi” olduğunu belirtir. (s.8) Karakoç'a göre Mehmet Akif anne çizgisinden duyarlılığı, sağduyuyu ve kendini bir ülküye adamayı, baba çizgisinden ise ataklığı, savaççılığı ve gözüpekliliği almıştır. Doğduğu yer (Fatih) ise verimli bir topraktır; üzerine saçılan her tohumu yemiştir (s.8-9).¹³⁷

136 * Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğretim üyesi.

137 Kitaptan yapılan alıntıların sayfa numarası şu baskıya aittir: Sezai Karakoç, *Mehmed Âkif*, 5. bs., Diriliş Yayınları, İstanbul, 1985.

Mehmet Akif'in yetişmesinde iki dönemin altını çiziyor Sezai Karakoç: Birinci dönemde aile ve okul gibi sosyal kuruluşlar tarafından şekillenen şahsiyet, okul sonrasında, Karakoç'un ifadesiyle "çağdaş entelektüel kültür"ü tanıdığı ve seçerek içselleştirdiği ikinci dönemde tamamlanır. Bu ikinci dönem Meşrutiyet'in ilan edildiği 1908 yılına kadar sürer. Gerçekten de Mehmet Akif'in fikrî gelişiminin yanında –aslında ondan çok da ayıramayacağımız- şiir gelişimi de bu dönemde tamamlanmıştır. Birinci Safahat'ta yer alan şiirlerin büyük bir kısmı bu dönemde kaleme alınmıştır. Dolayısıyla ilk şiir kitabı 1911 yılında yayınlandığında Mehmet Akif olgun bir fikir adamı ve şairdir.

Mehmet Akif'in Meşrutiyet'in ilanını büyük bir coşkuyla karşıladığını, fakat aradan çok geçmeden büyük bir hayal kırıklığına uğradığını biliyoruz. Bu coşkunun ve hayal kırıklığının ifadesini ikinci kitabı olan *Süleymaniye Kürsüsünde*'de görürüz. Sezai Karakoç, Akif'in İkinci Meşrutiyet'in ilanı karşısındaki tavrını tasvir ederken bir çeşit anakronizme düşerek onun içinde bulunduğu ruh hâlini ve düşünce dünyasını, sonraki yılların bakış açısıyla yorumluyor:

"Yapıda köklü bir değişiklik şarttır. Ama bunu bu İttihat ve Terakki kadrosu yapabilecek güçte ve niyette midir? Güvenememektedir. 35 yaşlarında olan Akif, Köprü'den Bab-ı Ali'ye doğru yürürken, dalgın dalgın bunları birçok sabahlar düşünmüştür. (...) Gençlik ateşiyle zaman zaman kendisinin de protestosuna katıldığı Sultan Hamid yavaş yavaş gidiyordu. Bu bir gerçektir. Ama, ihtilalci kalemler tarafından son derece antipatik gösterilen çehresiyle Koca Devlet Adamı giderken, arkasından doldurulmaz bir boşluk bırakılmıyormuydu?" (s.15).

Bu cümlelerde gördüğümüz, Akif'e atfedilen, özellikle II. Abdülhamit hakkındaki tasavvur sonraki yılların bakış açısını yansıtmaktadır. Meşrutiyet öncesinde ve ilanını takip eden aylarda Akif'in İttihat Terakki'ye muhalefeti yoktur, tam tersine şiddetli bir Abdülhamit muhalifidir. Bunu ilk kitabındaki bazı şiirlerden ve dönemin Akif hakkında bilgi veren tanıklarının yazdıklarından anlayabiliriz. Esasen bu dönemin aydınları arasında İkinci Abdülhamit'e muhalif olmayan yok gibidir. Bu muhalif tavrını ve İkinci Abdülhamit hakkındaki keskin olumsuz yargıların sorgulanması için Akif'in altıncı şiir kitabı olan *Asım*'ı beklemek gerekecektir. Ancak Sezai Karakoç'un şu noktada hakkı vardır; Akif övgülerinde de yergilerinde de ölçülüdür. O ne İttihat Terakkicileri ölçüsüz ifadelerle tebci etmiş ne de -devrinin birçok kaleminde görüldüğü üzere- İkinci Abdülhamit'i ağıza alınmayacak ifadelerle yermiştir. Akif, Karakoç'un belirttiği gibi, ülkenin bir değişime ihtiyacı olduğu kanaatindedir ve bu değişim için İttihat Terakki öncülüğünde gerçekleşen "inkılap"tan umutlanmıştır. Teşkilata –yemin metninde değişikliklerle de olsa- katılması, Teşkilat'ın düzenlediği toplantılarda konferanslar vermesi onun bu döneme ilişkin beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Aradan çok geçmeden beklentilerinin boşa çıktığını görecektir, fakat bu durum onun eski devri

özlemesi sonucunu da doğurmayacaktır.

II. Meşrutiyet'in ilanından hemen sonra yayın hayatına başlayan ve Akif'in de başyazarı bulunduğu *Sırat-ı Müstakim* mecmuası, fikrî kökleri 1860'lı yılların sonlarına kadar giden, ancak Meşrutiyet'in ilanından sonra yeniden kendini ifade imkânı bulan İslamcılık cereyanının yayın organıdır. Sezai Karakoç'un kitabında doğal olarak bu akıma da değinilmiştir. Karakoç'a göre İslamcılık bu dönemde tam anlaşılammıştır. İslam'ın toplumun geleneğini temsil etmesi sebebiyle bu akımın da geleneksel, başka deyişle "eski" olduğu sanılmış ve bu sıfatla mahkûm edilmiştir. Oysa İslamcı aydınların yapmak istediği şey, "cemiyetin malı olan medeniyeti, yeni şartlar içine yerleştirebilmek, daha doğrusu, ondan, yeni şartların sorusunu sormak ve cevabını almak"tır. Karakoç'a göre İslamcı aydınların bunu yapabiliş yapamadıkları kadar, yapabilmiş ve sorularına istedikleri cevabı almış olsalar bile yönetici kadro içerisinde bunu dinleyecek kulağın bulunup bulunmadığı da önemlidir. Ve ne yazık ki bu "batı tayfaları", "büyülü adaların sirenlerine kulaklarını kaptırmış Odisseus tayfalarından farksız"dırlar. (s. 18)

Mehmet Akif, bu dergideki şiirleriyle ve diğer yazılarıyla bu "yeni" sesin ifadesi olmuştur. Bu dergi ve Akif'in sözcülüğünü yaptığı İslamcılık fikriyatı bağlamında Sezai Karakoç son derece isabetli bir uyarıda da bulunuyor, daha doğrusu bir yaygın kanaati düzeltiyor. O da Mehmet Akif'in bu dergide Mısırlı ve Hindistanlı bazı düşünürlerin görüşlerini naklettiği, dolayısıyla İslamcılık bağlamında ileriye sürdüğü görüşlerin orijinal veya kendisine ait olmadığı yönündeki kanaattir. Evet, Mehmet Akif Sırat-ı Müstakim'de Ferit Vecdi, Reşit Rıza, Cemaleddin Efgani, Muhammed Abduh gibi bazı düşünürlerin görüşlerini de nakletmiş, bu şahsiyetlere ait bazı eserleri tercüme de etmiştir. Fakat Sezai Karakoç'un isabetle belirttiği gibi Türkiye İslamcılığının karakteri farklıdır. Karakoç'un sözleriyle nakledecek olursak, "Türkiye'de, esas İslam devleti kurulu bulunduğundan, İslam, düşünce sistemi olmaktan çok, davranışlarda ve kuruluşlarda yaşıyordu. Ancak, Devletin yıkılma tehlikesiydi ki, yeni yeni, düşünce planında da, bir sistem yapmaya yöneliyordu. Bunun için, denilebilirse, İslamcılar, çekirdekten yetişme İslamcılardı." (s.20) Gerçekten de Mehmet Akif'in ilk kitabındaki (*Safahat*) şiirlerinde bu "çekirdekten yetişme" İslamcılık belirgindir; o düşüncelerini "sokaktan, aileden, klasik kültürden, toplumdan, devletin sarsıntılı hâliinden ve nihayet kendinden" alır. Sezai Karakoç'un bu düşüncesinin haklılığını anlamak için "Küfe"yi, "Seyfi Baba"yı, "Köse İmam"ı, "Mahalle Kahvesi"ni, "Meyhane"yi hatırlamak yeterlidir. Bu manzum hikâyeler doğrudan doğruya şairin içinde yaşadığı toplumla ilgilidir. Ancak bu şiirlerin hepsinde de "İslamî" bir görüş vardır. Sonuç olarak Karakoç'a göre Mehmet Akif'in şiirlerinde Muhammed Abduh'un veya İkbâl'in düşüncelerinin izlerini bile bulmak mümkün değildir, "aradaki benzerlikler, 20. yüzyıl başlangıcındaki İslam düşüncesinin ortak tarafları ve genel çizgileridir." (s.21)

1908'den Milli Mücadele'nin sonuna kadar Mehmet Akif hem bir mütefekkir-şair ve hem de bir aksiyon adamı olarak toplumun bütün meseleleriyle ilgilidir. Yazılarıyla, şiirleriyle olup biteni tasvir etmek ve meselelere çözüm önermekle

yetinmemiş, camilerde vaazlar vererek de halkı irşada çalışmıştır. Dolayısıyla Milli Mücadele sonrasında kurulacak yeni yapıda en çok söz sahibi olması gerekenlerden biri odur. Ancak ne yazık ki böyle olmamış, görüşlerine başvurmak bir yana kendisine bir çeşit sakıncalı adam muamelesi yapılmıştır. Karakoç'un kitabında üzerinde durulan hususlardan biri de budur. Karakoç'un ifadeleriyle söylersek, savaş başlayıncaya kadar daha çok batıcıların sesleri duyulurken, savaş sırasında, "ateş hattında" hep İslamcılar konuşmuştur. "Ama savaş bitince yeni devletin alacağı biçim ve yeni Türk toplumuna verilecek şekil söz konusu olunca" batıcılar tekrar ortaya çıkmış ve "liderleri çevreleyen" ve devrimlere karakterini veren onlar olmuştur. (s. 26) Bu durumu Sezai Karakoç şairane imgelerle çok çarpıcı bir şekilde ifade ediyor: "[Mehmet Akif'in] ruhunu büyük bir hüznü kaplamıştı. Bütün Müslümanların birleşmesi bir yaz rüyası gibi kaçıp gitmişti. Ateş içinden kendi eliyle alıp çekicini altına sürdüğü kızgın demir başka bir şekil alıyordu. Doğan çocuk anasını tanıyamıyorsa, başını alıp bilinmeyen bir yöne savuşmasından başka bir şeyi kalmamıştı ananın." (s. 27) Bu noktada Sezai Karakoç bugüne kadar da pek üzerinde durulmayan bir konuya dikkat çekiyor: Mehmet Akif, memleket meseleleriyle ilgilenmeye başladığından beri hep değişimden yana olmuştur. Bu yüzdendir ki İkinci Meşrutiyet "inkılap"ını desteklemiş, Kanunuesasi'nin ilanını büyük bir heyecanla karşılamıştır. Dolayısıyla cemiyetin yeni bir şekil almasına, devrimlerin yapılmasına karşı çıkmaması gerekirdi. Bu durum, yani Mehmet Akif'in 1923'ten sonra gerçekleştirilen devrimlerle ilişkisi yeterince aydınlatılmamış konulardandır. Resmi söylem, İstiklal Marşı şairi olarak Mehmet Akif'in kurucu kadrolarla anlaşmazlığa düştüğünü ve bu yüzden ülkesini terk etmek zorunda kaldığını açıklıkla dile getirmekten kaçınmıştır. Akif'in düşüncesine yakınlık duyanlar ise gerçek düşüncelerini açıklıkla yazamamış veya dile getirememişlerdir. Bu yüzden bugün bile Türkiye'de ortalama lise veya üniversite eğitimi almış vatandaşların İstiklal Marşı şairinin ömrünün son on yılını neden çok sevdiği ülkesinin dışında ve mahrumiyetler içerisinde geçirdiği konusunda sarıh bir bilgisi yoktur. Sezai Karakoç, kitabında bu konuyu da birkaç cümleyle açıklığa kavuşturuyor:

"Âkif'in –ki o, cemiyetin müesseselerinin baştan sona yenilenmesi gerektiğini hayatı boyunca savunmuştu- devrimin mücerret, yeniliğine ve bir bir alınınca müesseselerin değişip yeni baştan düzenlenmesine karşı olmaması gerekti, devrimlerde beğenmediği neydi? Devrimlerin nesine karşıydı Âkif? Şüpheli yok ki, Âkif, devrimlerin parça parça gerçekleştirdiklerinden çok, esprisine, diyalektiğine karşıydı. Devrimler, Türk halkının geçmişle olan bütün bağlarını koparıyor gibi bir etki yapıyordu, bir intiba bırakıyordu. Bütün bir ömür boyu çağırdığı birlik türküsüne, İslam birliği idealine aykırı gibi geliyordu Âkif'e. İslam dünyasıyla olan bütün bağları koparıyor; tarih dışı bir toplum haline geliyorduk." (s. 27)

Sezai Karakoç'un, kitabın bu bölümünde son olarak üzerinde durduğu husus, Mehmet Akif'in günümüz düşünce dünyası için ne ifade ettiği konusudur.

Mehmet Akif, ölümünün üzerinden şu kadar zaman geçtiği ve zaman zaman devlet politikalarıyla unutturulmaya çalışıldığı halde milletin bilincinde yaşamayı sürdürmekte, her geçen yıl ona, şahsiyetine ve eserine gösterilen ilgi daha da artmaktadır. Bunu Karakoç, Akif'in milletin ruhuna kök salmış olmasına bağlıyor; kök saldığı için büyümeye devam etmektedir. Karakoç, kitabın bu bölümünü, kendi neslinin seslenişini Akif'e yönelterek tamamlıyor: "Akif toprağa verilirken henüz duvarlara tutuna tutuna gezen çocuklar olan bizler bugün, bu yeni Âkif'ler ordusu içinde ona sesleniyor ve diyoruz ki: Boşuna yaşamadın, boşuna savaşmadın ve boşuna ölmedin."

Sezai Karakoç'un kitabının ikinci bölümü Mehmet Akif'in "Şiiri" konusuna ayrılmıştır. Bu bölüm hiç kimsenin itiraz edemeyeceği şu cümleyle başlıyor: "Türk edebiyatında, Âkif kadar, hayatı şiire ve şiiri hayata sokmuş şair yoktur." Gerçekten de ilk kitabından sonuncusuna kadar Mehmet Akif'in şiirleri okunduğunda bunların II. Abdülhamit döneminin sonlarından Milli Mücadele sonuna kadar ülkemizin ve insanlarımızın birçok yönden ayrıntılı bir fotoğrafını yansıttığı görülür. Küfeci çocuktan hasta çocuğa, kocasından şiddet gören kadından kahvehane müdavimlerine, kör dilenciden mahalle imamına kadar bütün İstanbul halkı ilk *Safaha'*tadır. İkinci kitapta (*Süleymaniye Kürsüsünde*) sadece İstanbul değil, bütün İslam dünyası –gezgin Abdürreşit İbrahim'in gözlemleriyle- şairin ilgi alanına girer. *Hakkın Sesleri*, *Fatih Kürsüsünde* ve *Hatıralar* okunmadan yapılacak bir Balkan ve Birinci Dünya Savaşları tasviri muhakkak eksik kalacaktır. *Asım*'sız bir Çanakkale düşünülebilir mi? Bütün bu kitaplardaki "insan manzaraları"nın içinde şairin özel hayatı ve sızlayan yüreği tasvir ettiği insanlarla birlikte; onlara kâh kızır kâh hayranlığını ifade eder; kâh korkutur kâh cesaretlendirmeye çalışır. Sonuç olarak Mehmet Akif kadar içinde yaşadığı toplumun gerçekliğini bütün teferruatıyla ve çok yönlü olarak anlatabilmiş bir başka şairimiz yoktur. Bu yüzden Sezai Karakoç'un yukarıda naklettiğimiz hükmü kesinlikle abartılı değildir. Edebiyat tarihlerimizde –Akif'i unutturma çabalarının da bir belirtisi olarak kabul edebileceğimiz- sokağın insanlarının şiirimize Nazım Hikmet'le ve sonra da Orhan Veli'yle girdiği şeklinde yaygın bir yanlış vardır. Karakoç haklı olarak kitabında bu yanlışın da eleştirisini yapıyor: "Akif'in şiiri göz önüne alınca, ne Nazım Hikmet'in, ne de Orhan Veli okulunun şiirleri, Türk şiirinin realizmine yeni ve fazla bir şey katabilmiştir." Gerçekten de hayatın gerçekliğinin olduğu gibi şiire aktarılması bakımından Nazım Hikmet'te veya Orhan Veli'de olup da Akif'de bulunmayan ne vardır? Hem de Akif bunu çoğunlukla sokağın, o tasvir ettiği insanların dilini kullanarak yapmıştır.

Kitabın bu bölümünde Sezai Karakoç'un, yine şair hassasiyeti ve sezgisiyle verdiği bir hükme daha dikkati çekmek istiyorum. Bilindiği gibi Mehmet Akif'in ömrünün son on yılında şiir verimi son derece azdır. 1908-1924 yılları arasında altı şiir kitabı yayınlanan Akif'in 1924'ten sonra sadece bir kitabı çıkmıştır. Bu kitaptaki şiirlerin de önemli bir kısmı Mısır'a gitmeden önce yazılmış şiirlerdir. Dolayısıyla son on yılda neredeyse hiç şiir yazmamış gibidir. Sezai Karakoç, bu durumu dikkate alarak bu yılları Akif'in "boykot" yılları olarak niteliyor. Ona göre bu bir çeşit protestodur:

“Cihan ve İstiklal savaşları bitip devrimler başlayınca Âkif’in sustuğunu görüyoruz. Bu yıllara Âkif’in “Boykot” yılları diyebiliriz. Âkif gibi bir şairin cemiyette oluşan büyük bir değişiklik karşısında susması, denebilir ki en büyük tepkisi, en güçlü protestosudur.” (s.39)

Sezai Karakoç, kitabında son olarak Mehmet Akif’le Yahya Kemal’i karşılaştırıyor ve Akif’in şiirini anlamının en iyi yolunun bu iki şairi bir arada düşünmek olduğunu belirtiyor. Ona göre “aynı medeniyetin ve ülkünün şairi olarak yan yana dur[an]” bu şairlerin birbirinden çok farklı gibi görünmelerine çok fazla önem vermemelidir. Gerçekte onlar birbirlerini tamamlamaktadırlar. Birinde, Yahya Kemal’de “estetik” ve diğesinde, Mehmet Akif’te “ülkü” esastır; “biri estetikten çıkararak ülküye” ulaşmakta, diğeri “ülküden başlayarak” estetiğini kurmaktadır.

Sonuç olarak, Sezai Karakoç Mehmet Akif hakkındaki bu kitabında “müellif ile “müellef”in mesut buluşması gerçekleşmiştir.